

တောင်သူစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ အစားအစာဖူလုံရေးနှင့်
ရေရှည်တည်တံ့သော စိုက်ပျိုးရေးအတွက်
တောင်သူများပူးပေါင်းပါဝင်သော အပင်ပီဇာအရင်းအမြစ်များ
စုဆောင်းခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း

ဒေါက်တာတင်ထွဋ်

ဒုတိယဝန်ကြီး၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန

စိုက်ပျိုးပညာပေးရေးနှင့်
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး သင်တန်းကျောင်း

ရက်စွဲ- ၁၄- ၆- ၂၀၂၅ (စနေနေ့)

Introduction

- မျိုးစေ့သည် ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ အသက်သွေးကြော
- မျိုးစေ့အမျိုးအစား ဆုံးရှုံးမှုများ ကြုံတွေ့နေရခြင်း
- ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သော ထိန်းသိမ်းမှုနည်းလမ်း၏ အရေးပါမှု

ရည်ရွယ်ချက်များ

- ၁။ ဒေသမျိုးစေ့များ မပျောက်ကွယ်ရေး ထိန်းသိမ်းရန်
- ၂။ တောင်သူများ၏ ဗဟုသုတနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရန်
- ၃။ ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သော သီးနှံများ ဖွံ့ဖြိုးရန်
- ၄။ အစားအစာဖူလုံရေးနှင့် ဝင်ငွေတိုးမြှင့်ရန်

အပင်၏ မျိုးဗီဇအရင်းအမြစ်ဆိုတာ ဘာလဲ?

- မျိုးစေ့၊ မျိုးဥ၊ ပျိုးပင်များ
- သဘာဝနှင့် လူတို့ရွေးချယ်ထားသောမျိုးများ
- ဥပမာ- ဒေသမျိုးရင်း ဆန်၊ ပဲ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်မျိုးများ

ဘာကြောင့်ထိန်းသိမ်းရန် အရေးကြီးသလဲ?

၁။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို

ရင်ဆိုင်နိုင်ရန်

၂။ သီးနှံအထွက်နှုန်းနှင့်

အရည်အသွေးမြှင့်တင်ရန်

၃။ အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက်

လုံခြုံမှုပေးရန်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ

၁။ မျိုးစေ့ အမျိုးအစား ဆုံးရှုံးမှု (HYV မျိုးများကြောင့်)

၂။ ဓာတုဆေးဝါးများ အလွန်အကျွံသုံးစွဲမှု

၃။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှု (မိုးခေါင်၊ ရေကြီး)

၄။ မျိုးစေ့ဈေးကွက် လက်အောက်ခံဖြစ်နေခြင်း

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော ထိန်းသိမ်းမှုဆိုတာဘာလဲ?

- ❖ တောင်သူများကိုယ်တိုင် မျိုးစေ့များ ရွေးချယ်၊ သိုလှောင်၊ ဖလှယ်ခြင်း။
- ❖ ကျေးရွာအခြေပြု မျိုးစေ့ဘဏ်များ ဖွဲ့စည်းခြင်း။
- ❖ သုတေသနဌာနများ၊ NGO များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သော ထိန်းသိမ်းမှု၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

- ကုန်ကျစရိတ်သက်သာခြင်း (မိမိမျိုးစေ့သုံးခြင်း)
- ဈေးကွက်တန်ဖိုးမြင့် (သဘာဝထွက်ကုန်များ)
- ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်မှု
- မျိုးဆက်သစ်များအတွက် လုံခြုံမှု

ဘယ်လိုစတင်မလဲ?

၁။ ကျေးရွာတွင် မျိုးစေ့ဘဏ် ဖွဲ့စည်းပါ။

၂။ ရိုးရာမျိုးစေ့များကို စုဆောင်းပါ။

၃။ အခြားကျေးရွာများနှင့် ဖလှယ်ပါ။

၄။ သဘာဝစိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းများ
လေ့လာပါ။

တောင်သူများ၏ အခန်းကဏ္ဍ

၁။ မျိုးစေ့များ ရွေးချယ်သိုလှောင်ခြင်း

၂။ အခြားကျေးရွာများနှင့် ဖလှယ်ခြင်း

၃။ သဘာဝစိုက်ပျိုးရေးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း

အစိုးရနှင့် အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့များ၏ အခန်းကဏ္ဍ

- သုတေသနနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှု
- ငွေကြေးနှင့် လေ့ကျင့်မှုများပေးခြင်း
- မျိုးစေ့ဥပဒေများ ပံ့ပိုးခြင်း

ကျေးရွာမျိုးစေ့ဘဏ်များ

- ❖ ဒေသခံမျိုးစေ့များ သိမ်းဆည်းရာနေရာ
- ❖ မျိုးစေ့ဖလှယ်ရေးစင်တာ
- ❖ အနာဂတ်အတွက် မျိုးစေ့လုံခြုံရေး

မြန်မာနိုင်ငံမှ အောင်မြင်မှုများ

- ❖ ရှမ်းပြည်နယ်

- ကျေးရွာမျိုးစေ့ဘဏ်များဖြင့် စပါးမျိုးကွဲ ၅၀ ထိန်းသိမ်း

- ❖ ရော့ဝတီတိုင်း

- ဒေသခံပဲမျိုးများဖြင့် ဝင်ငွေတိုး

ရာသီဥတုဒဏ်ခံနိုင်သော သီးနှံများ

- မိုးခေါင်ဒဏ်ခံနိုင်သော စပါးမျိုးများ
- ရေလွှမ်းဒဏ်ခံနိုင်သော ပဲမျိုးများ
- ပိုးမွှားဒဏ်ခံ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ

စီးပွားရေး အကျိုးကျေးဇူးများ

- ❖ မိမိမျိုးစေ့သုံး၍ ကုန်ကျစရိတ်သက်သာခြင်း
- ❖ သဘာဝထွက်ကုန်များသည် ဈေးကွက်တွင် တန်ဖိုးမြင့်ခြင်း
- ❖ ကျေးရွာအသိုက်အဝန်း စီးပွားရေး တိုးတက်ခြင်း

အစားအစာဖူလုံရေး

- ❖ မျိုးစေ့လုံခြုံမှုသည် အစားအစာလုံခြုံမှု၏ အခြေခံ
- ❖ ဒေသခံမျိုးများသည် အာဟာရပြည့်ဝခြင်း
- ❖ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးမှု လျော့ကျစေခြင်း

လိုအပ်သော မူဝါဒပုံပိုင်းမှု

- ❖ မျိုးစေ့ဥပဒေများ ပြုစုရန်နှင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်
- ❖ ကျေးရွာမျိုးစေ့ဘဏ်များကို ဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုရန်
- ❖ ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး ရန်ပုံငွေများ ဖွင့်ပေးရန်

လုပ်ဆောင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခြင်း

- ❖ မိမိတို့၏ မျိုးရင်းမျိုးစေ့များကို မပျောက်ပျက်စေရန် ထိန်းသိမ်းပါ။
 - ❖ ကျေးရွာအသိုက်အဝန်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါ။
 - ❖ သဘာဝနည်းလမ်းများဖြင့် စိုက်ပျိုးပါ။
- “ မျိုးစေ့သည် အနာဂတ်၏ အသက်သွေးကြောဖြစ်သည်”

နိဂုံး

- ❖ မျိုးစေ့ထိန်းသိမ်းခြင်းသည် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အဓိကသော့ချက်ဖြစ်သည်။
- ❖ တောင်သူများ၏ ပါဝင်မှုဖြင့် အောင်မြင်နိုင်ခြင်း။
- ❖ အနာဂတ်မျိုးဆက်များအတွက် လုံခြုံမှုပေးနိုင်မည်။

မေးခွန်းများရှိပါက မေးမြန်းနိုင်ပါသည်။

ကျေးဇူးတင်ပါသည်။